

[Finansministeren.]

samlet årlig merindtægt for statskassen på ca. 1 700 000 kr., der fordeler sig med godt 1 000 000 kr. i merindtægt af klasselotteriet, ca. 336 000 kr. mere i stempelafgift og ca. 350 000 kr. yderligere i 15 pct. afgift i henhold til loven af 15. december 1942 af gevinster på over 200 kr.

Idet jeg iøvrigt henviser til lovforslagets bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale forslaget til en velvillig og hurtig behandling i det høje ting.

Jeg skal endelig tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring i lov om oprettelse af en landsskatteret og om tilsynet med skatteligningen m. v.*

Dette forslag tager ikke sigte på en egentlig revision af 1938-loven. Selvom den gældende lov ikke på alle punkter kan anses for fuldt tilfredsstillende, vil en almindelig revision af loven dog ikke være på sin plads nu, da en reform af hele vort skattesystem forestår. Forslaget går alene ud på at foreslå sådanne ændringer, som det må anses for nødvendigt hurtigt at gennemføre for at sætte landsskatteretten i stand til at fremme behandlingen af klagesagerne.

Ifølge 1938-loven består landsskatteretten af en af kongen udnævnt formand og 14 medlemmer, hvoraf 6 skal vælges af rigsdagen og 8 af finansministeren. Retten er delt i to afdelinger: en for ansættelse af indkomst og formue (afdeling 1) og en for vurdering af fast ejendom (afdeling 2). Af rettens 14 medlemmer virker 9 ved rettens afdeling 1 og 5 ved rettens afdeling 2. Siden 1938 er antallet af klager over ansættelser af indkomst og formue, der årligt indkommer til retten, omtrent tredoblet. I årene efter 1946 fremkom der på grund af kontrolloven og eengangsskatteloven en ekstraordinær stigning i sagsantallet, således at der opstod en meget betydelig opbobning af sager i rettens afdeling 1. For at imødegå den stigende sagbeholdning i denne afdeling blev medlemsantallet ved tekstanmærkning til de årlige finanslove fra og med finansåret 1952—53 midlertidigt forøget med 4, hvoraf 3 vælges af folketinget og 1 af finansministeren, og disse midlertidige medlemmer blev alle placeret i afdeling 1. Denne foranstaltning har dog

ikke vist sig tilstrækkelig effektiv, idet klagebehandlingen fortsat tager længere tid end forsvarligt, uanset at der i de senere år er sket en mindre nedgang i antallet af klager. Det må derfor anses for nødvendigt, at der hurtigt træffes foranstaltninger, der kan tjene til at fremskynde klagebehandlingen, og da der ikke er nogen grund til at tro, at klageantallet i fremtiden vil gå mærkbart ned, må de foranstaltninger, der træffes, være af varig karakter.

Ved det fremsatte lovforslag foreslås det, at medlemsantallet forøges til 22, hvoraf folketinget vælger 10 og finansministeren 12.

Det foreslås endvidere, at der oprettes 2 stillinger som viceformænd ved retten, en i hver af rettens afdelinger, samt at retten skal kunne bestemme, at kontorchefer ved retten skal kunne deltage i afgørelsen af klager over ansættelse af indkomst og formue, når retten finder dette påkrævet under hensyn til omfanget af sit arbejde. Det vil herved blive muligt at give retsformanden en arbejdsmæssig aflastning, som må anses for stærkt påkrævet under hensyn til den nævnte meget betydelige stigning i antallet af klagesager og den dermed forbundne forøgelse af arbejdet med rettens administration.

Endelig foreslås en ændring af bestemmelsen i lovens § 8, stk. 2, hvis forståelse kan give anledning til tvivl, og som, hvis den skulle opfattes som sigtende ikke blot til rettens beslutningsdygtighed i almindelighed, men som et krav knyttet til påkendelsen af de enkelte sager, vil være umulig at efterleve selv med den her foreslåede forøgelse af medlemsantallet. Ved den foreslåede ændring fastslås det, at det skal være tilstrækkeligt til klagesagers afgørelse, at der i påkendelsen foruden formanden eller en af viceformændene (eventuelt en af kontorcheferne) deltager 2 retsmedlemmer. Denne begrænsning af antallet af de i afgørelsen deltagende medlemmer må anses for sagligt fuldt forsvarligt, og den vil ydermere være en nødvendig forudsætning for, at man skal kunne opnå den tilsigtede hurtigere afgørelse af sagerne.

Med disse bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale lovforslaget til en velvillig og hurtig behandling i det høje ting.

Ordføreren for forslagsstillerne (Marius Buhl): På partiet venstres vegne tillader jeg mig for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om folkeskolen og forslag til lov om gymnasieskoler.

Allerede for ca. et år siden nedsatte venstre et udvalg, som fik den opgave at udarbejde forslag til ændring i vor skolelovgivning, så ulemperne ved skolens nuværende struktur om muligt kunne afhjælpes. Udvalget har rådført sig med en række lærere og lærerinder fra de forskellige skoleformer og har afsluttet arbejdet med det resultat, som partiet herved forelægger. Ved selve den tekniske udarbejdelse har vi fået værdifuld hjælp fra nogle af undervisningsministeriets embedsmænd. Jeg skal nu kort omtale nogle af forslagets hovedtanker.

Vi bliver stående ved den nugældende skolepligts tid, altså 7 år. Vi ved vel, at vore nabolande har gennemført lovgivning om længere skolepligt: 8 år, ja, nogle steder sysles der med 9 års skolepligt, og det samme gælder andre lande, hvis kulturelle niveau kan sammenlignes med Danmarks; men vi ved også, at Danmark har et særdeles veludbygget frivilligt ungdomsskolevæsen: det frivillige 8. skoleår, som nærværende forslag selvfølgelig bibeholder, aftenskoler, landbrugsfaglige ungdomsskoler, dag- og aftenungdomsskoler, de frie efterskoler, højskoler, ja, frie ungdomsskoler af enhver art.

Vi har rige traditioner på den frie ungdomsundervisnings område. Man kan vist sige, at såsnart den unge dansker har forladt børneskolen, så står undervisningsbordet dækket for ham med retter efter enhvers smag og behov, blot han vil sætte sig til det. Javel, siger man, men når nu tusinder af unge ikke frivilligt vil gå til bords, så er de uden nogen skoles hjælpende hånd i disse vanskelige overgangsår fra barn til voksen. Heroverfor gør vi gældende, at det jo blandt skolefolk er en almindelig opfattelse, at skoletrætheden just melder sig i det 7. skoleår, og vi indrømmer, at man vel nok kan tvinge nogle kundskaber i en skoletræt 14-årig, men om man kan påtvinge ham den åndelige hjælp, som han just i denne alder har brug for, anser vi for højst problematisk, og vi bliver derfor stående ved de 7 års skolepligt.

Den nuværende mangel på skolebygninger og lærere gør det også betænkeligt at påbyde en så betydelig udvidelse af skolevæsenet, som det 8. skoleår ville være. Sidstnævnte synspunkt har dog ikke været afgørende, idet lovens ikrafttræden selvfølgelig kunne sættes i relation til afhjælpningen af disse mangler. Forslaget tilsigter altså en ny opbygning af vort skolevæsen, men indenfor de nugældende tidsrammer. Da vi i 1903 indførte mellemskolen, var tanken den dermed at skabe en enhedsskole, som gav mulighed for en naturlig overgang i 11—12 års alderen til en skole med udvidet undervisning for de elever, der skulle gå den studerende vej, eller som skulle ind i erhverv, der krævede en viden, der lå ud over den almindelige folkeskoles plan, og som havde evner for en sådan undervisning. Hermed skabtes mellemskolen, og at mellemskolen har udført et godt og værdifuldt arbejde, kan absolut ikke benægtes. Mellemskolen har i høj grad demokratiseret vort skolevæsen, idet den har skabt adgang for børn af alle samfundsklasser til at nå frem til de stillinger, som deres evner betingede, og store dele af vort folk vil i dag være mellemskolen taknemlig for den hjælp, den har givet deres børn. Nærværende lovforslag betegner altså ikke noget angreb på mellemskolen, men en indrømmelse af, at forholdene har nødvendiggjort en ændring i skolens struktur, hvilket ikke kan undre, da denne jo er 50 år gammel, og i løbet af disse 50 år er der sket en ændring i erhvervslivet, en ændring, som for store befolkningsdele har krævet en udvidet undervisning, og dette krav har givet et voldsomt pres på mellemskolen, hvilket i nogen grad er med urette, idet der i de samme 50 år også er sket en ændring af den almindelige folkeskoles kapacitet både med hensyn til læreruddannelse og timetal, således at denne kunne have røgtet en del af den videregående undervisning. Dette søgtes udnyttet gennem indførelse af den fri mellemskole i 1937, men denne ordning løste ikke problemet.

Forholdet er da dette, at medens mellemskolens fædre i 1903 regnede med, at højst 20 pct. af eleverne skulle besøge mellemskolen, så besøges den nu af over 50 pct. i en del købstæder, og også på landet vinder den mentalitet frem, at børnene skal i